

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)

16. juli 2020*

»Præjudiciel forelæggelse – forbrugerbeskyttelse – forbrugerkreditaftaler – direktiv 2008/48/EF – begrebet »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten« – omkostninger forbundet med kreditforlængelse«

I sag C-686/19,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Augstākā tiesa (Senāts) (øverste domstol, Letland) ved afgørelse af 12. september 2019, indgået til Domstolen den 18. september 2019, i sagen

SIA »Soho Group«

mod

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs,

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, M. Safjan, og dommerne L. Bay Larsen og C. Toader (refererende dommer),

generaladvokat: generaladvokat: J. Richard de la Tour

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- SIA »Soho Group« ved I. Šimulīte,
- den lettiske regering ved V. Kalniņa og V. Soņeca, som befuldmægtigede,
- den italienske regering ved G. Palmieri, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato G. Rocchitta,
- Europa-Kommissionen ved I. Rubene og G. Goddin, som befuldmægtigede,

* Processprog: lettisk.

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 3, litra g), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/48/EF af 23. april 2008 om forbrugerkreditaftaler og om ophævelse af Rådets direktiv 87/102/EØF (EUT 2008, L 133, s. 66).
- 2 Anmodningen er indgivet i forbindelse med en tvist mellem SIA »Soho Group« og Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (center for beskyttelse af forbrugerrettigheder, Letland) vedrørende en påstand om annullation af sidstnævntes afgørelse om at pålægge Soho Group en bøde for overtrædelse af forbrugernes kollektive interesser.

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 19., 20., 26., 28. og 43. betragtning til direktiv 2008/48 har følgende ordlyd:
 - »(19) For at forbrugerne sættes i stand til at træffe beslutning på et kvalificeret grundlag, bør de, før kreditaftalen indgås, modtage fyldestgørende oplysninger, som de kan tage med sig og overveje, om betingelserne og omkostningerne vedrørende kreditten og om deres forpligtelser. For at sikre størst mulig gennemsækelighed og sammenlignelighed tilbuddene imellem bør sådanne oplysninger til forbrugerne navnlig omfatte de årlige omkostninger i procent [(ÅOP)] forbundet med kreditten og beregnet på samme måde i hele [Den Europæiske Union]. [...]
 - (20) De samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten bør omfatte alle omkostninger, herunder renter, provisioner, afgifter, honorarer til kreditformidlere og andre honorarer, som forbrugeren skal betale i forbindelse med kreditaftalen, bortset fra notarialgebyrer. [...]
- [...]
- (26) Medlemsstaterne bør træffe de fornødne foranstaltninger med henblik på at fremme en ansvarlig praksis i alle faser af kreditforholdet under hensyntagen til de specifikke træk, der kendetegner deres kreditmarked. Der kan f.eks. være tale om foranstaltninger vedrørende forbrugeroplysning og -uddannelse, herunder advarsler om de risici, der er forbundet med betalingsmisligholdelse og overdreven gældsættelse. På et ekspanderende kreditmarked er det navnlig vigtigt, at kreditgivere ikke giver sig af med uansvarlig kreditgivning eller giver kredit uden forudgående vurdering af kreditværdighed, og medlemsstaterne bør udføre den nødvendige overvågning for at undgå sådan adfærd og fastsætte foranstaltninger med henblik på over for kreditgivere at have sanktioner, der gælder, hvis det sker. Uden at dette berører bestemmelserne om kreditrisiko i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/48/EF af 14. juni 2006 om adgang til at optage og udøve virksomhed som kreditinstitut [(EUT 2006, L 177, s. 1)], bør kreditgivere bære ansvaret for at kontrollere den enkelte forbrugers kreditværdighed. [...]

[...]

(28) For at vurdere en forbrugers kreditværdighed bør kreditgiveren også søge i relevante databaser; de juridiske og faktiske omstændigheder kan nødvendiggøre søgninger i forskelligartet omfang.
[...]

[...]

(43) For at fremme det indre markeds oprettelse og funktion og sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau i hele [Unionen] bør det sikres, at oplysningerne om de årlige omkostninger i procent [ÅOP] er sammenlignelige i hele [Unionen]. [...] Nærværende direktiv bør derfor klart og udtømmende fastsætte de samlede omkostninger i forbindelse med en forbrugerkredit.«

4 I henhold til artikel 1 i direktiv 2008/48 har direktivet til formål at harmonisere visse aspekter af medlemsstaternes bestemmelser om aftaler om forbrugerkredit.

5 Dette direktivs artikel 2, stk. 6, fastsætter, at medlemsstaterne kan bestemme, at kun visse bestemmelser finder anvendelse på kreditaftaler, ifølge hvilke kreditgiveren og forbrugeren aftaler henstand med betalingen eller hvorledes kreditten tilbagebetales, såfremt forbrugeren allerede har misligholdt den oprindelige kreditaftale.

6 Nævnte direktivs artikel 3 lyder således:

»I dette direktiv forstås ved:

[...]

g) »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten«: alle omkostninger, herunder renter, provision, afgifter og enhver anden form for honorar, som forbrugeren skal betale i forbindelse med kreditaftalen, og som kreditgiveren har kendskab til, bortset fra notarialgebyrer; omkostninger ved accessoriske tjenesteydelser i forbindelse med kreditaftalen, navnlig forsikringspræmier, medregnes også, såfremt indgåelsen af aftalen om tjenesteydelser desuden er obligatorisk for at opnå kreditten eller for at opnå kreditten på de annoncerede vilkår og betingelser

h) »samlet beløb, der skal betales af forbrugeren«: summen af det samlede kreditbeløb og de samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten

i) »[ÅOP]«: de samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten udtrykt i procent pr. år af det samlede kreditbeløb, eventuelt omfattende de omkostninger, der er nævnt i artikel 19, stk. 2

[...]

l) »samlet kreditbeløb«: loftet for eller summen af alle beløb, der stilles til disposition i henhold til en kreditaftale

[...]«

7 Artikel 5 i direktiv 2008/48 med overskriften »Oplysninger forud for aftaleindgåelsen« opregner i stk. 1, litra c), g) og i), de oplysninger, som forbrugeren skal gives, inden denne bindes af en aftale eller et kredittilbud, hvilke oplysninger er henholdsvis »det samlede kreditbeløb og betingelserne for at udnytte kreditmuligheden«, »[ÅOP] og det samlede beløb, som skal betales af forbrugeren« samt i givet fald »andre omkostninger i forbindelse med kreditaftalen og betingelserne for en eventuel ændring af disse omkostninger«.

- 8 Direktivets artikel 8 med overskriften »Forpligtelse til at vurdere forbrugerens kreditværdighed« bestemmer i stk. 1:

»Medlemsstaterne sikrer, at kreditgiveren, inden kreditaftalen indgås, vurderer forbrugerens kreditværdighed på grundlag af fyldestgørende oplysninger, der, hvor det er relevant, indhentes hos forbrugeren og, hvor det er nødvendigt, ved søgning i den relevante database. Medlemsstater, hvis lovgivning kræver, at kreditgiveren vurderer forbrugerens kreditværdighed på grundlag af en søgning i den relevante database, kan opretholde denne forpligtelse.«

- 9 Direktivets artikel 10 med overskriften »Oplysninger, der skal angives i kreditaftalen« fastsætter i stk. 2 de oplysninger, som »klart og koncist« skal angives. Blandt disse oplysninger fremgår af henholdsvis i litra d), g), k) og u) »det samlede kreditbeløb og betingelserne for at udnytte kreditmuligheden«, »[ÅOP] og det samlede beløb, som skal betales af forbrugeren, beregnet på tidspunktet for indgåelse af kreditaftalen; alle de antagelser, der er lagt til grund ved beregningen af denne procentsats, angives« og, hvor det er relevant, »andre omkostninger i forbindelse med kreditaftalen og betingelserne for en eventuel ændring af disse omkostninger« samt »andre aftalevilkår og -betingelser«.
- 10 Artikel 19 i direktiv 2008/48 med overskriften »Beregning af [ÅOP]« bestemmer i stk. 2, at ved denne beregning »bestemmes de samlede omkostninger i forbindelse med forbruger kreditten, bortset fra andre omkostninger, som forbrugeren skal betale i forbindelse med misligholdelse af en af de forpligtelser, der er fastsat i kreditaftalen, og de omkostninger ud over købsprisen, som forbrugeren skal betale i forbindelse med køb af varer eller tjenesteydelser, uanset om transaktionen foretages kontant eller på kredit«.

Lettisk ret

- 11 Begrebet »samlede omkostninger i forbindelse med forbruger kreditten« indeholdt i direktiv 2008/48 er gengivet i Ministru kabineta noteikumi Nr. 1219 »Noteikumi par patērētāja kredītēšanu« (dekret nr. 1219 fra ministerrådet vedrørende »Regler om forbruger kredit«) af 28. december 2010 (*Latvijas Vēstnesis*, 2011, nr. 2), om beregning af ÅOP.
- 12 Patērētāju tiesību aizsardzības likums (lov om beskyttelse af forbrugernes rettigheder) i den version, som finder anvendelse på tvisten i hovedsagen (herefter »forbruger beskyttelsesloven«), giver i artikel 1, stk. 9, den definition af »samlede omkostninger i forbindelse med forbruger kreditten«, som den er udtrykt i direktiv 2008/48.
- 13 Denne lovs artikel 8 med overskriften »Lån til forbrugeren« fastsætter:

»[...]

(2²) Omkostningerne i forbindelse med forbruger kreditaftalen skal være forholdsmæssige og i overensstemmelse med redelig handelspraksis. De samlede omkostninger i forbindelse med forbruger kreditten beregnes i henhold til de procedurer, der er fastsat i lovgivningen om forbruger kredit.

(2³) Kravene i denne artikels stk. 2² anses ikke for opfyldt, når de samlede omkostninger i forbindelse med forbruger kreditten overstiger 0,55% af kreditbeløbet om dagen fra den 1. til og med den 7. dag, hvor kreditten anvendes, 0,25% af kreditbeløbet om dagen fra den 8. til og med den 14. dag, hvor kreditten anvendes, og 0,2% af kreditbeløbet om dagen fra den 15. dag, hvor kreditten anvendes. I de kontrakter, hvor det er aftalt, at kreditten skal tilbagebetales efter påkrav herom, eller hvor kredittens løbetid overstiger 30 dage, anses kravene i denne artikels stk. 2² ikke for opfyldt, når de samlede omkostninger i forbindelse med forbruger kreditten overstiger 0,25% af kreditbeløbet om dagen. Loftet over de samlede omkostninger i forbindelse med forbruger kreditten finder ikke anvendelse på de

forbrugerkreditaftaler, hvor der med henblik på indgåelsen heraf overdrages et formuegode til kreditor som sikkerhed, og hvor forbrugerens ansvar i henhold til aftalen alene er begrænset til det formuegode, der er stillet som garanti.

[...]«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 14 Soho Group er et kreditinstitut, der er specialiseret i online-indrømmelse af små lån med kort løbetid. Denne virksomheds handelspraksis består i at yde forbrugerne kredittjenester i form af lån mellem 70 og 425 EUR for en løbetid, der, som det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, kan være mellem 30 dage og 12 måneder.
- 15 Under en kontrol af selskabets hjemmeside konstaterede centret for beskyttelse af forbrugerrettigheder, at Soho Group tilbød kreditaftaler, der indeholdt et vilkår med overskriften »Forlængelse af lånets løbetid«. I medfør af dette vilkår kunne låntager anmode om forlængelse af lånets løbetid ved på låntagers indlånskonto at indbetale omkostningerne til forlængelse, som var afhængige af lånets størrelse og løbetid. Efter modtagelsen af indbetalingen sender låntager en udtalelse om bekræftelse af forlængelsen af løbetiden, som er angivet i kreditaftalens særlige bestemmelser eller i en afbetalingsplan, eller giver afslag på forlængelsen, uden at dette afslag skal begrundes.
- 16 Efter denne kontrol konkluderede centret for beskyttelse af forbrugerrettigheder, at Soho Group hvad angår forlængelsen af lånets løbetid tilbød forbrugerne kreditaftaler, hvis samlede daglige omkostninger ikke var i overensstemmelse med forbrugerbeskyttelseslovens artikel 8, stk. 2³. Følgelig fandt centret for beskyttelse af forbrugerrettigheder, at omkostningerne i den kreditaftale, som Soho Group tilbød forbrugerne, hverken var forholdsmæssige eller i overensstemmelse med redelig handelspraksis som omhandlet i denne lovs artikel 8, stk. 2². I den foreliggende sag skal der tages stilling til, om det samlede kreditbeløb omfatter omkostningerne til forlængelse af kreditten, eftersom bestemmelserne vedrørende forlængelse af kreditten udgør en del af de vilkår og betingelser, som långiveren og låntageren har aftalt i kreditaftalen.
- 17 Ved afgørelse af 21. februar 2017 pålagde centret for beskyttelse af forbrugerrettigheder Soho Group en bøde på 25 000 EUR.
- 18 Efter at administrativā rajona tiesa (distriktsdomstol i forvaltningsretlige sager, Letland) frifandt centret for beskyttelse af forbrugerrettigheder i det af Soho Group anlagte søgsmål med påstand om annullation af denne afgørelse, iværksatte selskabet appel til prøvelse af denne dom for Administrativā apgabaltiesa (appeldomstol i forvaltningsretlige sager, Letland), som ved dom af 4. december 2018 stadfæstede afgørelsen fra administrativā rajona tiesa (distriktsdomstol i forvaltningsretlige sager).
- 19 I denne dom fastslog Administrativā apgabaltiesa (appeldomstol i forvaltningsretlige sager, Letland), at selv om den i hovedsagen omhandlede kreditaftales løbetid var blevet forlænget, blev omkostningerne forbundet med anvendelsen af kreditten i den forlængede periode kendte og udgjorde kreditomkostninger, for hvilke de i forbrugerbeskyttelsesloven fastsatte grænser fandt anvendelse.
- 20 Soho Group har iværksat appel for den forelæggende ret, hvorunder selskabet har anført, at der hverken er nogen pligt til at betale omkostninger til forlængelse med henblik på at opnå lånet eller at benytte sig heraf. Forlængelsen af aftalen er i øvrigt blot én ud af tre valgmuligheder på tidspunktet for lånets forfald. De øvrige muligheder består i at tilbagebetale lånet uden supplerende betaling eller ikke at tilbagebetale lånet, hvilket ville udløse beregning af morarenter. Det er Soho Groups opfattelse, at eftersom forlængelsen af kreditten ikke er kendt på tidspunktet for aftalens indgåelse, dvs., når det samlede kreditbeløb fastlægges, og ÅOP beregnes, kan omkostningerne til denne forlængelse ikke medtages i det samlede kreditbeløb.

- 21 Den forelæggende ret har bemærket, at der skal tages stilling til, om de »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten« omfatter omkostningerne til forlængelse af kreditten, for så vidt som bestemmelserne vedrørende den eventuelle forlængelse heraf er en del af de vilkår og betingelser i kreditaftalen, som aftales mellem långiveren og låntageren.
- 22 I denne forbindelse har den forelæggende ret anført, at Domstolens praksis for det første bekræfter den brede definition af begrebet »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten« som omhandlet i direktiv 2008/48, og at denne retspraksis for det andet anerkender, at långiver ligeledes kan opkræve provisioner, der ikke er fastsat i dette direktiv.
- 23 Den forelæggende ret er imidlertid i tvivl om, hvorvidt sådanne gebyrer henhører under det nævnte begreb.
- 24 Denne ret har endvidere præciseret, at visse konkrete vilkår i den af hovedsagen omhandlede kreditaftale godtgør, at långiveren opfatter forlængelsen af denne aftale som en acceptabel løsning, der tilsigter at undgå misligholdelse af de kontraktlige forpligtelser. Dette følger både af disse vilkårs detaljerede art og af det store antal kreditaftaler, der i praksis forlænges.
- 25 På denne baggrund har Augstākā tiesa (Senāts) (øverste domstol, Letland) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Er begrebet »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten« som defineret i artikel 3, litra g), i [direktiv 2008/48] et selvstændigt EU-retligt begreb?
- 2) Er omkostningerne i forbindelse med forlængelse af kreditten omfattet af begrebet »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten«, således som dette begreb er defineret i [denne bestemmelse], i et tilfælde som det [i hovedsagen] foreliggende, såfremt vilkårene vedrørende forlængelse af kreditten udgør en del af de vilkår og betingelser i kreditaftalen, som aftales mellem låntageren og långiveren?»

Om de præjudicielle spørgsmål

- 26 Med sine spørgsmål, som skal undersøges samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om begrebet »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten«, som fremgår af artikel 3, litra g), i direktiv 2008/48, skal fortolkes således, at dette begreb omfatter omkostninger til forlængelse af kreditten, såfremt vilkårene for en eventuel forlængelse heraf er en del af de vilkår og betingelser i kreditaftalen, som aftales mellem långiveren og låntageren.
- 27 Det skal indledningsvis fremhæves, at direktiv 2008/48 i henhold til dets artikel 1 alene har til formål at harmonisere visse aspekter af reglerne for aftaler om forbrugerkredit, og at det ikke indeholder harmoniseringsregler om udsættelsen af denne kredits ophør. Dette direktiv nævner i artikel 2, stk. 6, kun tilfælde med misligholdelse, hvilket ikke er tilfældet i hovedsagen. Som alle parterne i hovedsagen har gjort gældende, er spørgsmålet om de maksimale tilladte kreditomkostninger ikke reguleret ved det nævnte direktiv, hvorfor det fortsat er medlemsstaterne, der har kompetence til at fastsætte sådanne omkostninger (jf. i denne retning dom af 26.3.2020, Mikrokasa og Revenue Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty, C-779/18, EU:C:2020:236, præmis 40 og 48).
- 28 I henhold til artikel 3, litra g), i direktiv 2008/48 omfatter begrebet »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten« »alle omkostninger, herunder renter, provision, afgifter og enhver anden form for honorar, som forbrugeren skal betale i forbindelse med kreditaftalen, og som kreditgiveren har kendskab til, bortset fra notarialgebyrer«.

- 29 Det fremgår for det første af denne bestemmelses ordlyd, at alene »notarialgebyrer« udtrykkeligt er udelukket fra denne definition. For det andet præciserer denne definition ikke, om de honorarer, der omtales heri, alene omfatter dem, som er nødvendige for at opnå kreditten.
- 30 Det fremgår derimod af denne ordlyd, at begrebet »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten« omfatter »enhver anden form for honorar, som forbrugeren skal betale i forbindelse med kreditaftalen, og som kreditgiveren har kendskab til«, og at disse honorarer ligeledes omfatter »omkostninger ved accessoriske tjenesteydelser i forbindelse med kreditaftalen«. Ifølge Domstolens praksis betegner dette begreb alle de omkostninger, som denne skal betale i forbindelse med kreditaftalen, og som kreditgiveren har kendskab til (dom af 21.4.2016, Radlinger og Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, præmis 84, og af 8.12.2016, Verein für Konsumenteninformation, C-127/15, EU:C:2016:934, præmis 34), herunder de provisioner, som låntager skal betale långiveren (jf. i denne retning dom af 12.7.2012, SC Volksbank România, C-602/10, EU:C:2012:443, præmis 65).
- 31 For at sikre en udvidet beskyttelse af forbrugerne har EU-lovgiver i artikel 3, litra g), i direktiv 2008/48 således fastlagt en bred definition af begrebet »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten« (dom af 26.3.2020, Mikrokasa og Revenue Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty, C-779/18, EU:C:2020:236, præmis 39 og den deri nævnte retspraksis).
- 32 I denne forbindelse forholder det sig ikke alene sådan, at definitionen af begrebet »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten« ikke indeholder nogen begrænsning vedrørende kreditaftalens løbetid, men navnlig omkostninger og fordelingen heraf over aftalens løbetid henhører under denne definition (jf. i denne retning dom af 11.9.2019, Lexitor, C-383/18, EU:C:2019:702, præmis 23 og 31-33). Dette bekræftes i øvrigt af 20. betragtning til direktiv 2008/48, hvorefter udtrykket »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten« forstås »i forbindelse med kreditaftalen«.
- 33 Det følger heraf, at begrebet »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten« både vedrører omkostninger, som er forbundet med opnåelsen af kreditten, og omkostninger i forbindelse med den tidsmæssige anvendelse heraf.
- 34 Det skal endvidere præciseres, at for at omkostningerne til en eventuel forlængelse af kreditaftalen, som foreskrives heri, opfylder de betingelser, som er anført i nærværende doms præmis 30, og følgelig kan tages i betragtning ved beregningen af de »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten« som omhandlet i artikel 3, litra g), i direktiv 2008/48, skal både de konkrete og præcise vilkår for denne eventuelle forlængelse være præciseret i den nævnte aftale, og långiveren skal have kendskab til disse omkostninger, således at forbrugeren kan fastlægge disse omkostninger på grundlag af kontraktbestemmelserne, herunder henset til varigheden af kredittens anvendelse.
- 35 Hvad angår betingelserne for denne forlængelse af kreditten skal det, som det fremgår af oplysningerne fra den forelæggende ret, bemærkes, at disse betingelser er en del af de vilkår og betingelser, der er aftalt i den kreditaftale, som långiver og låntager har indgået. Selv om denne ret har præciseret, at långiver kan give afslag på forlængelse af aftalen, uden at dette afslag skal begrundes, står det endvidere fast, at denne forlængelse kun kan ske efter forbrugers anmodning herom, långivers accept og forbrugers indbetaling af omkostninger til forlængelsen på sidstnævntes konto.
- 36 Det følger heraf, at forbrugeren som led i kreditaftaler som den i hovedsagen omhandlede er forpligtet til at betale omkostninger til forlængelse, og at långiver har kendskab til disse omkostninger, dvs. at de er fastlagte eller kan fastlægges.

- 37 Soho Group, den italienske regering og Europa-Kommissionen har i deres skriftlige bemærkninger imidlertid gjort gældende, at eftersom forlængelsen af den i hovedsagen omhandlede kreditaftale ikke var sikker ved aftalens indgåelse, kan omkostningerne til denne forlængelse ikke henhøre under begrebet »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten« som omhandlet i artikel 3, litra g), i direktiv 2008/48.
- 38 Det skal indledningsvis bemærkes, at det fremgår af definitionerne i artikel 3 i direktiv 2008/48, at begrebet »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten« hænger sammen med begreberne »samlet kreditbeløb« og »samlet beløb, der skal betales af forbrugeren«, med henblik på beregningen af ÅOP.
- 39 Eftersom artikel 3 i direktiv 2008/48 hvad angår disse begreber ikke indeholder nogen henvisning til national ret, skal de hver især anses for et selvstændigt EU-retligt begreb, som skal fortolkes ensartet på hele Unionens område (jf. i denne retning dom af 14.11.2019, State Street Bank International, C-255/18, EU:C:2019:967, præmis 33).
- 40 Hvad herefter for det første angår begrebet »samlet kreditbeløb« som omhandlet i direktiv 2008/48 defineres det i direktivets artikel 3, litra l), som loftet for eller summen af alle beløb, der stilles til disposition i henhold til en kreditaftale.
- 41 For det andet svarer ÅOP i medfør af dette direktivs artikel 3, litra i), til »de samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten« udtrykt i procent pr. år af det samlede kreditbeløb, eventuelt omfattende de omkostninger, der er nævnt i samme direktivs artikel 19, stk. 2.
- 42 Eftersom begrebet »samlet beløb, der skal betales af forbrugeren« er defineret i artikel 3, litra h), i direktiv 2008/48 som »summen af det samlede kreditbeløb og de samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten«, følger det heraf, at begreberne »samlet kreditbeløb« og »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten« gensidigt udelukker hinanden, og at et »samlet kreditbeløb« dermed ikke kan inkludere beløb, der indgår i de samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten (dom af 21.4.2016, Radlinger og Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, præmis 85).
- 43 Direktiv 2008/48 indeholder således en fuldstændig fastlæggelse af fordelingen af de beløb, der er omfattet af forbrugerkreditaftaler.
- 44 Under omstændigheder som de i hovedsagen omhandlede, der ikke vedrører misligholdelse af kontraktlige forpligtelser som omhandlet i artikel 19, stk. 2, i direktiv 2008/48, selv om omkostningerne til forlængelse er en del af »[det samlede] beløb, der skal betales af forbrugeren«, kan omkostningerne ikke henhøre under »samlet kreditbeløb«, hvorfor de henhører under »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten« som omhandlet i direktivets artikel 3, litra g).
- 45 Det skal ligeledes bemærkes, at bestemmelserne i direktiv 2008/48 ikke alene vedrører indgåelsen af kreditaftalen, men også reglerne for ændring heraf.
- 46 Selv om artikel 10, stk. 2, litra g), i direktiv 2008/48 i denne forbindelse indledningsvis fastsætter, at ÅOP og »det samlede beløb, som skal betales af forbrugeren«, som nævnes i kreditaftalen, beregnes »på tidspunktet for indgåelse af kreditaftalen«, præciserer denne bestemmelse imidlertid, at »alle de antagelser, der er lagt til grund ved beregningen af denne procentsats, angives [heri]«.
- 47 For kreditaftaler som de af Soho Group tilbødte, og for hvilke det, som det fremgår af sagsakterne for Domstolen, ikke sjældent forekommer, at de kun indeholder en enkelt forfaldsdato, som er sammenfaldende med aftalens udløb, kan långiver omtale det tilfælde, hvor kreditaftalen er genstand for en eller flere forlængelser.

- 48 Omtalen af de forskellige tilfælde, der bruges til beregning af ÅOP, gør det endvidere muligt at gennemføre det mål, der nævnes i artikel 5, stk. 1, i direktiv 2008/48, om de oplysninger, der er nødvendige for at sammenligne forskellige tilbud, så forbrugeren kan træffe en informeret beslutning om indgåelsen af en kreditaftale, idet denne sammenligning skal kunne foretages under hensyntagen til ÅOP ud fra den forskellige varighed af de tilbud, forbrugeren forelægges.
- 49 Det skal i denne forbindelse for det første bemærkes, at direktiv 2008/48 blev vedtaget med det dobbelte formål at sikre, at alle forbrugere i Unionen nyder samme høje grad af beskyttelse af deres interesser, og at lette indførelsen af et velfungerende indre marked for forbrugerkredit. Det fremgår af 19. betragtning til dette direktiv, at det bl.a. tilsigter at sikre, at forbrugerne – før kreditaftalen indgås – modtager fyldestgørende oplysninger om navnlig ÅOP i hele Unionen, hvilket giver dem mulighed for at sammenligne de tilbudte satser (dom af 19.12.2019, Home Credit Slovakia, C-290/19, EU:C:2019:1130, præmis 28 og den deri nævnte retspraksis).
- 50 For det andet fremgår det af ordlyden af såvel artikel 5 i direktiv 2008/48 om »oplysninger forud for aftaleindgåelsen«, navnlig denne artikels stk. 1, litra i), som af dette direktivs artikel 10 om »oplysninger, der skal angives i kreditaftalen«, navnlig denne artikels stk. 2, litra k), at disse bestemmelser vedrører »andre omkostninger i forbindelse med kreditaftalen og betingelserne for en eventuel ændring af disse omkostninger«. Endvidere fastsættes i litra u) i denne artikel 10, stk. 2, at kreditaftalen klart og koncist skal angive »andre aftalevilkår og -betingelser«, hvor det er relevant. Disse betragtninger giver således mulighed for at gennemføre det formål, som er anført i 43. betragtning til dette direktiv, og som består i, at dette direktiv klart og udtømmende fastsætter de samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkredit, og i at sikre dette direktivs effektive virkning.
- 51 Henset til for det første ordlyden af artikel 3, litra g), i direktiv 2008/48 samt den brede opfattelse af udtrykket »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkredit«, for det andet til den omstændighed, at dette begreb vedrører såvel opnåelsen som anvendelsen af kreditten, for det tredje til den indbyrdes forbindelse mellem begreberne »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkredit«, »samlet kreditbeløb« og »samlet beløb, der skal betales af forbrugeren«, og for det fjerde til dette direktivs formål samt behovet for at opretholde dets effektive virkning, når aftalens løbetid forlænges, og vederlaget derfor ændres ved betaling af de dertil knyttede omkostninger, således at det har indflydelse på begrebet »samlet beløb, der skal betales af forbrugeren«, henhører omkostningerne til forlængelse af den nævnte aftale følgelig under begrebet »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkredit« som omhandlet i artikel 3, litra g), i direktiv 2008/48, når der parterne har aftalt en sådan mulighed, og når långiver har kendskab til disse omkostninger.
- 52 Denne konstatering kan ikke drages i tvivl ved långiverens argument om, at forlængelsen af kreditaftalen er at foretrække frem for en eventuel misligholdelse af aftalen. Det skal i denne forbindelse, som den forelæggende ret har fremhævet, bemærkes, at et meget stort antal indgåede kreditaftaler forlænges ud over den oprindeligt fastsatte frist. Långiver skal ikke ledes til at indrømme lån på uansvarlig vis eller give kreditter uden forudgående vurdering af forbrugers kreditværdighed. I henhold til artikel 8, stk. 1, i direktiv 2008/48, sammenholdt med 26.-28. betragtning hertil, er kreditgiveren før indgåelsen af en kreditaftale nemlig forpligtet til at vurdere forbrugers kreditværdighed. Denne forpligtelse har i overensstemmelse med 26. betragtning til direktivet til formål at ansvarliggøre kreditgiveren og undgå udbetaling af kreditter til forbrugere, der ikke er kreditværdige (jf. i denne retning dom af 5.3.2020, OPR-Finance, C-679/18, EU:C:2020:167, præmis 20).
- 53 Henset til samtlige disse betragtninger skal de forelagte spørgsmål besvares med, at begrebet »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkredit«, som fremgår af artikel 3, litra g), i direktiv 2008/48, skal fortolkes således, at dette begreb omfatter omkostninger til forlængelse af kreditten, dels

fordi de konkrete og præcise vilkår for en eventuel forlængelse heraf, herunder af dens løbetid, er en del af de vilkår og betingelser, som er aftalt mellem långiveren og låntageren i kreditaftalen, dels fordi långiveren har kendskab hertil.

Sagsomkostninger

- 54 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Sjette Afdeling) for ret:

Begrebet »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten«, som fremgår af artikel 3, litra g), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/48/EF af 23. april 2008 om forbrugerkreditaftaler og om ophævelse af Rådets direktiv 87/102/EØF, skal fortolkes således, at det omfatter omkostninger til forlængelse af kreditten, dels fordi de konkrete og præcise vilkår for en eventuel forlængelse heraf, herunder af dens løbetid, er en del af de vilkår og betingelser, som er aftalt mellem långiveren og låntageren i kreditaftalen, dels fordi långiveren har kendskab til disse omkostninger.

Underskrifter